

Oikeustapauskokoelma

Asia T-668/19

Ardagh Metal Beverage Holdings GmbH & Co. KG
vastaan
Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (laajennettu viides jaosto) 7.7.2021

EU-tavaramerkki – Hakemus hiilihapollisen juoman tölkin avaamisesta aiheutuvien äänten yhdistelmän rekisteröimiseksi EU-tavaramerkiksi – Ehdoton hylkäysperuste – Erottamiskyvyn puuttuminen – Asetuksen (EU) 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta – Asetuksen 2017/1001 95 artiklan 1 kohta

- EU-tavaramerkki – EU-tavaramerkin määritelmä ja hankkiminen – Ehdottomat hylkäysperusteet – Tavaramerkit, joilta puuttuu erottamiskyky – Äänimerkki, joka koostuu hiilihapollisen juoman tölkin avaamisesta aiheutuvien äänten yhdistelmästä (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta)*
(ks. 20, 21, 33, 40-48 ja 58 kohta)
- EU-tavaramerkki – EU-tavaramerkin määritelmä ja hankkiminen – Ehdottomat hylkäysperusteet – Tavaramerkit, joilta puuttuu erottamiskyky – Äänimerkit – Erottamiskyky – Arviointiperusteet – Kohdeyleisön käsitys voi poiketa kolmiulotteisia tavaramerkkejä koskevasta käsityksestä (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta)*
(ks. 23-26, 31, 32, 55 ja 56 kohta)
- EU-tavaramerkki – EU-tavaramerkin määritelmä ja hankkiminen – Ehdottomat hylkäysperusteet – Tavaramerkit, joilta puuttuu erottamiskyky – Tavarahan muodosta muodostuva kolmiulotteinen tavaramerkki – Erottamiskyky – Arviointiperusteet (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta)*
(ks. 29 ja 30 kohta)

Tiivistelmä

Unionin yleinen tuomioistuin lausuu ensimmäisen kerran äänitiedostona esitetyn merkin rekisteröimisestä tavaramerkiksi

Äänitiedostoa, joka sisältää juomatölkin avaamisesta aiheutuvan äänen, jota seuraa äänettämyys ja poreilu, ei voida rekisteröidä tavaramerkiksi erilaisille juomille ja kuljetukseen ja varastointiin tarkoitetuille metallisäiliöille, koska se ei ole erottamiskykyinen

Ardagh Metal Beverage Holdings GmbH & Co. KG teki Euroopan unionin teollisoikeuksien virastolle (EUIPO) äänimerkin rekisteröimistä EU-tavaramerkiksi koskevan hakemuksen. Tämä merkki, joka on esitetty äänitiedostona, muistuttaa juomatölkin avaamisesta aiheutuvaa ääntä, jota seuraa noin sekunnin hiljaisuus ja noin yhdeksän sekunnin poreiluääni. Rekisteröintiä haettiin erilaisia juomia ja kuljetukseen ja varastointiin tarkoitettuja metallisäiliöitä varten.

EUIPO hylkäsi tämän rekisteröintihakemuksen sillä perusteella, että haettu tavaramerkki ei ole erottamiskykyinen.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää tuomiollaan Ardagh Metal Beverage Holdingsin kanteen ja lausuu ensimmäisen kerran äänitiedostona esitetyn merkin rekisteröimisestä tavaramerkiksi. Se tekee tarkennuksia äänimerkkien erottamiskyvyn arviointiperusteisiin ja kuluttajien yleiseen käsitykseen näistä tavaramerkeistä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi

Aluksi unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että äänimerkkien erottamiskyvyn arviointiperusteet¹ eivät eroa muihin tavaramerkkiryhmiiin sovellettavista arviointiperusteista, ja että äänimerkillä on oltava tietty mieleenpainuvuus, jotta kuluttaja voi katsoa sen tavaramerkiksi eikä toiminnalliseksi osatekijäksi tai tunnisteeksi, jolla ei ole omaa ominaisuutta². Kyseisten tavaroiden tai palvelujen kuluttajan on näin ollen voitava pelkästään tavaramerkin havaitsemalla, ilman että sitä olisi yhdistetty muihin tekijöihin kuten muun muassa sana-tai kuvio-osiin tai toiseen tavaramerkkiin, yhdistää se niiden kaupalliseen alkuperään.

Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin toteaa siltä osin kuin EUIPO on soveltanut analogisesti oikeuskäytäntöä³, jonka mukaan vain tavaramerkki, joka poikkeaa merkittävästi alan yleisestä käytännöstä tai tavoista, on erottamiskykyinen, että tämä oikeuskäytäntö on kehitetty itse tavaroiden tai sen pakkauksen muodosta koostuvien kolmiulotteisten tavaramerkkien osalta, kun alalla on olemassa tätä muotoa koskeva yleinen käytäntö tai tapa. Tässä tapauksessa kyseinen kuluttaja, joka on tottunut näkemään yhden tai useamman alan yleistä käytäntöä tai tapaa vastaavan muodon, ei miellä kolmiulotteista tavaramerkkiä osoitukseksi tavaroiden kaupallisesta alkuperästä, jos sen muoto on sama tai samankaltainen kuin jokin tavaramerkistä muodoista. Unionin yleinen tuomioistuin lisää, ettei tässä oikeuskäytännössä vahvisteta uusia tavaramerkin erottamiskyvyn arviointiperusteita, vaan siinä ainoastaan täsmennetään näiden arviointiperusteiden soveltamisesta, ettei keskivertokuluttaja välttämättä miellä kolmiulotteista tavaramerkkiä samalla tavoin kuin sana-, kuvio- tai äänimerkkiä, joka muodostuu merkistä, joka

¹ Euroopan unionin tavaramerkistä 14.6.2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001 (EUVL 2017, L 154, s. 1) artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

² Tuomio 13.9.2016, *Globo Comunicaçao e Participaçoes v. EUIPO* (äänimerkki) (T-408/15, EU:T:2016:468, 41 ja 45 kohta).

³ Ks. erityisesti tuomio 7.10.2004, *Mag Instrument v. SMHV* (C-136/02 P, EU:C:2004:592, 31 kohta).

ei liity tavaroiden ulkoasuun tai muotoon. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa näin ollen, ettei mainittua kolmiulotteisiin tavaramerkkeihin liittyvää oikeuskäytäntöä voida lähtökohtaisesti soveltaa äänimerkkeihin. Unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin toteaa, että vaikka EUIPO on soveltanut tätä oikeuskäytäntöä virheellisesti, tämä virhe ei voi tehdä säännöstenvastaiseksi riidanalaisessa päätöksessä esitettyä päätelmää, joka perustuu myös toiseen perusteeseen.

Tästä toisesta perusteesta, jonka mukaa kohdeyleisö mieltää haetun tavaramerkin kyseisten tavaroiden toiminnalliseksi osatekijäksi, unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa yhtäältä, että tölkin avaamisen ääntä pidetään kyseessä olevien tavaroiden tyyppi huomioon ottaen puhtaasti teknisenä ja toiminnallisena osatekijänä. Kun nimittäin tölkin tai pullon avaamiseen liittyy luonnostaan tekninen ratkaisu, kun juomia käsitellään niiden kuluttamista varten, tällaista ääntä ei mielletä osoitukseksi kyseisten tavaroiden kaupallisesta alkuperästä. Toisaalta kohdeyleisö mieltää välittömästi kuplien poreilun äänen viittaavan juomiin. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että ääniosilla ja noin sekunnin äänettömyydellä kokonaisuutena tarkasteltuna ei ole mitään sellaista ominaispiirrettä, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että kohdeyleisö mieltää ne osoitukseksi tavaroiden kaupallisesta alkuperästä. Nämä osatekijät eivät ole riittävän mieleenpainuvia eroamaan niihin rinnastettavista äänistä juomien alalla. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa EUIPO:n päätelmät haetun tavaramerkin erottamiskyvyn puuttumisesta.

Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin hylkää EUIPO:n toteamuksen, jonka mukaan juomien ja juomapakkausten markkinoilla on epätavallista osoittaa tavaroiden kaupallinen alkuperä ainoastaan äänten avulla sillä perusteella, että nämä tuotteet ovat äänettömiä siihen saakka, kunnes ne kulutetaan. Unionin yleinen tuomioistuin nimittäin toteaa, että suurin osa tuotteista on itsessään äänettömiä ja tuottavat äänen vasta niiden kulutushetkellä. Näin ollen pelkästään se, että ääni voi kuulua vain tuotetta kulutettaessa, ei merkitse sitä, että äänten käyttö tavaroiden kaupallisen alkuperän osoittamiseksi määrätyillä markkinoilla olisi yhä epätavallista. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, ettei EUIPO:n mahdollinen tätä koskeva virhe aiheuta riidanalaisen päätöksen kumoamista, koska sillä ei ole ollut ratkaisevaa vaikutusta tämän päätöksen päätösosaan.